

УДК 378:614.253.52

ОСОБЛИВОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ МЕДСЕСТРИНСТВА В УКРАЇНІ

Ірина Іванівна Доброскок,

доктор педагогічних наук, професор,
завідувач кафедри професійної освіти,
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди»,
м. Переяслав-Хмельницький, Україна
E-mail: irina.dobroskok@gmail.com
ORCID iD 0000-0002-3937-8428

Світлана Олександрівна Ястремська,

PhD, доцент, директор навчально-наукового
інституту медсестринства
ДВНЗ «Тернопільський державний медичний
університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України»
E-mail: yastremska@tdmu.edu.ua
ORCID iD: orcid.org/000-0001-6124-4285

Стефанія Сергіївна Доброскок,

викладач кафедри професійної освіти,
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний
університет імені Григорія Сковороди»,
м. Переяслав-Хмельницький, Україна
ORCID iD: orcid.org/0000-0002-7590-9193

Анотація

У статті розкрито особливості професійної підготовки майбутніх магістрів сестринської справи в Україні. Представлено аналіз теорії та практики професійної підготовки майбутніх магістрів сестринської справи у медичних закладах вищої освіти України. Схарактеризовано особливості підготовки магістрів сестринської справи: врахування андрагогічних засад у медсестринській освіті;

опора на індивідуальні освітні траєкторії; розширення спеціальностей для профільної та науково-педагогічної підготовки в магістратурі; необхідність організації наукових досліджень у сестринській справі; інтеграція науково-дослідної практики з навчальним процесом. Окреслено тенденції інновації підготовки магістрів сестринської справи: впровадження інноваційних освітніх технологій, які базуються на новітніх інформаційних і телекомунікаційних засобах; медіатизацію як удосконалення засобів збирання, збереження і поширення інформації; комп'ютеризацію як удосконалення засобів пошуку та оброблення інформації та інтелектуалізацію як розвиток здібностей, сприйняття і продукування інформації.

Ключові слова: *майбутні магістри сестринської справи, професійна підготовка, вища медсестринська освіта, готовність до професійної метадіяльності.*

Постановка проблеми в контексті сучасної педагогічної науки та її зв'язок із важливими науковими і практичними завданнями. Реалії розвитку освіти у вищих медичних навчальних закладах вказують не лише на її структурно-змістовне реформування, а й на визначення нового нормативно-правового підґрунтя та необхідність оптимізації змісту професійної підготовки майбутніх магістрів сестринської справи. Сучасні механізми реформування медсестринської галузі визначаються міжнародними та державними нормативно-правовими документами, реалізація яких на тлі зростаючих вимог суспільства щодо забезпечення стабільності та солідарності спрямовується на вироблення дієвих стратегій підвищення ефективності систем охорони здоров'я та її кадрового забезпечення. У руслі поточних тенденцій розвитку й стандартизації системи охорони здоров'я актуалізується необхідність забезпечення цілісності галузі шляхом оптимізації лікувально-діагностичного процесу, інтеграції вітчизняної системи охорони здоров'я у світову медсестринську практику, єдиних підходів до планування, нормування, ліцензування та сертифікації професійної підготовки майбутніх фахівців медсестринства (зокрема, в умовах дистанційної освіти, наприклад, у США), а також раціонального використання

кадрових і матеріальних ресурсів. Відтак, упровадження нових освітніх стандартів як відповідь на актуальну потребу в медичних сестрах нового типу зумовило необхідність розробки та реалізації інноваційних стратегій у підготовці майбутніх магістрів сестринської справи (МСС).

Вища медсестринська освіта – спеціально організований педагогічний процес передачі та засвоєння сукупності цінностей сестринської справи (ідей і наукових знань щодо закономірностей та специфічних засобів медико-біологічного та психофізичного збереження, підтримання й відновлення здоров'я пацієнта; пріоритетів у плануванні сестринського процесу; умов застосування цих знань і засобів з метою досягнення очікуваного результату) в межах системи «освіта – виховання» [11].

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема професійної підготовки МСС є досить новою в педагогічній науці, оскільки в цій галузі значна кількість наукових пошуків сконцентрована на висвітленні проблем фахової підготовки дипломованих медичних сестер і медичних сестер-бакалаврів. Узагальнюючи аналіз наукових розвідок з досліджуваної проблеми, ми дійшли висновку, що основою професійної підготовки майбутніх МСС визначаються дидактичні засади професійної освіти (Г. Васянович, О. Коваленко, В. Онищенко та ін.), теоретико-методологічні аспекти неперервної професійної освіти (І. Зязюн, М. Данюк, І. Доброскок, В. Кремень, І. Махновська та ін.), історична еволюція магістратури в світі та Україні (О. Бондаренко, Н. Дуб, R. Ferreira, G. Song, D. Watkins та ін.), в яких відображено провідну роль магістратури у ВМНЗ.

Щоб провести паралелі між зарубіжною та вітчизняною медсестринською освітою визначимо специфічні ознаки професійної підготовки майбутніх магістрів сестринської справи у вищих медичних навчальних закладах України, яка:

- здійснюється на основі Державного галузевого стандарту вищої освіти України спеціальності «Сестринська справа»;
- розглядається у площині інтеграції медсестринської освіти і практичної системи охорони здоров'я та базується на

сучасних тенденціях розвитку вищої медсестринської освіти в умовах євроінтеграції;

– розкривається з урахуванням концептуальних засад філософії сучасної медсестринської освіти, соціально-історичних характеристик становлення вищої медсестринської освіти у світі й Україні та перспектив формування багаторівневої системи підготовки майбутніх медсестер;

– спрямовується на формування особистісних якостей магістрів сестринської справи в процесі професійної освіти та ін.

Виділення невіршених раніше частин проблеми. Безумовно, введення у професійну підготовку фахівців сестринської справи освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр» – це прогресивний крок у вдосконаленні та модернізації медсестринської освіти. Однак, існують і певні ризики. За змістовими характеристиками ОКР «магістр» зі спеціальності «Сестринська справа» суттєво відрізняється від інших медсестринських кваліфікацій, оскільки вища медсестринська освіта – це спеціальність нової формації [11; 17]. Тому і структурно, й організаційно підготовка майбутніх МСС у ВМНЗ має відбуватися з урахуванням цієї специфіки. Як доцільно зазначає В. Шатило, специфікою магістрів за спеціальністю «Сестринська справа» є те, що вимоги до навчальних програм концептуально забезпечують професійну спрямованість майбутніх викладачів сестринських дисциплін, цілісне, системне вивчення загальної педагогіки, формування наукової та інформаційної комунікативної компетенції, використання сучасних інноваційних технологій освіти для вибору оптимальної стратегії викладання спеціальних сестринських дисциплін залежно від рівня ступеневої освіти медичних сестер [9, с. 94].

Мета статті – визначити та обґрунтувати особливості професійної підготовки майбутніх магістрів сестринської справи в Україні, специфіку створення інноваційно-рефлексивного освітнього середовища в процесі їхньої фахової підготовки у ЗВО.

Постановка завдання. Представити результати аналізу досвіду професійної підготовки майбутніх магістрів сестринської

справи в Україні, окреслити особливості створення інноваційно-рефлексивного освітнього середовища в процесі їхньої фахової підготовки у ЗВО.

Виклад основного матеріалу. Система професійної підготовки майбутніх магістрів сестринської справи належить до типології педагогічних систем, а її характерними ознаками як педагогічної системи є те, що вона:

1) визначається підставою теоретичного осмислення та побудови професійної сестринської діяльності;

2) охоплює певну сукупність взаємопов'язаних засобів, методів і процедур, необхідних для створення організованого, цілеспрямованого педагогічного впливу на формування магістра сестринської справи з певними професійними вміннями та навичками;

3) забезпечує виконання ціннісно-сміслових, технологічних, нормативних та процесуально-результативних функцій сестринської діяльності;

4) сприяє досягненню поставлених цілей розвитку фахівця.

В організації навчання майбутніх МСС необхідним є урахування її специфіки, яка зумовлюється особливостями контингенту студентів, цілей, змісту та умов навчання. Період навчання студентів за магістерською програмою відбувається у віці від 20 до 23 років, тобто в період, коли відбувається набуття основних характеристик дорослої людини. Студент у зазначеному віці починає усвідомлювати себе як незалежну, самостійну та самокеровану особистість у процесі навчання; у нього з'являються конкретні цілі та досвід, пов'язані з оволодінням певних соціальних ролей, досягненням соціального та професійного статусу; відбувається оволодіння новими ціннісними орієнтаціями й особистісними якостями; поява сталих індивідуальних ментальних моделей тощо [14; 18].

Специфіку підготовки майбутніх МСС у вищих медичних навчальних закладах як особливого різновиду професійної освіти виявляє її мета (цілі). Основною метою підготовки майбутніх МСС у сучасній вищій медичній школі стає задоволення конкретних та

індивідуалізованих освітніх потреб студентів, зорієнтованих на набуття знань, умінь, навичок, особистісних якостей і ціннісних орієнтацій, необхідних для розвитку, виконання та управління медичним обслуговуванням у всіх сферах охорони здоров'я, а також для розвитку власної особистості.

Умови навчання майбутніх МСС також вельми специфічні. Перш за все, вони зумовлені окресленими змістом і цілями підготовки, які уможливають або навіть вимагають організації навчання в більш вільних формах, що допускають свободу вибору студентами деяких параметрів навчання [10]. Окрім того, в медсестринській освіті все більшого поширення набувають дистанційна, заочна та очно-заочна форми навчання, які «а ргіогі» передбачають інший розподіл часу навчання, іншу організацію процесу навчання студентів, ніж в очній формі навчання, яка зазвичай використовується в процесі традиційного навчання студентів у ВМНЗ.

Усі перераховані специфічні чинники навчання у ВМНЗ дають змогу узагальнити, що з метою підвищення якості й ефективності вищої медсестринської освіти, процес навчання майбутніх МСС необхідно організовувати не лише на суто педагогічних основах, а з використанням андрагогічних засад та практичної технології навчання дорослих. Тому першою особливістю підготовки майбутніх магістрів сестринської справи є врахування андрагогічних засад у медсестринській освіті, реалізація яких передбачає активну участь самого студента в процесі навчання.

Ключовою особливістю організації процесу навчання майбутніх МСС з урахуванням андрагогічних засад є спільна активна діяльність студентів і викладачів на всіх етапах навчання, висока мотивація й ефективність процесу навчання. Реалізація андрагогічних засад у підготовці майбутніх МСС передбачає спільну реалізацію таких дій:

- 1) виявлення освітніх потреб магістрів МСС для успішного формування навичок наукового дослідження в сестринській справі;

2) спільне планування процесу навчання, поглиблення теоретичної та практичної індивідуальної підготовки магістрів сестринської справи, їхньої наукової та педагогічної діяльності;

3) здійснення процесу навчання з урахуванням індивідуальних здібностей і можливостей МСС;

4) спільний вибір методологічних підходів і принципів визначення проблеми наукового дослідження та перспективних шляхів впровадження його результатів у сестринську практику;

5) оцінювання процесу навчання в формі виявлення освітніх досягнень і визначення нових освітніх потреб студентів, а також визначення позитивних і негативних аспектів програм навчання;

6) корекція навчальних програм, процесу їхньої реалізації й оцінювання.

Таким чином, сучасний рівень розвитку андрагогічного знання дає змогу сформулювати певні закономірності освітнього процесу в системі медсестринської освіти майбутніх магістрів сестринської справи з урахуванням суб'єктної позиції дорослого:

– власна зацікавленість, активна позиція майбутніх МСС в освітній послугі – розуміння власної проблеми, яка вирішиться в освітньому процесі;

– реальність очікувань від участі в навчальному процесі, орієнтація на отримання актуального знання, установка на самореалізацію та саморозвиток;

– участь у навчальному процесі як рівноправного суб'єкта управління навчанням (від цілепокладання, планування, організації та реалізації до контролю та корекції результатів навчальної діяльності);

– робота в групах – моделювання діяльності в реальних командах для розвитку управлінських навичок і забезпечення підготовки професійних менеджерів сестринської служби;

– орієнтація на предметно-профільну підготовку, що забезпечує реалізацію нових функцій МСС (адміністративно-управлінська, експертно-оцінювальна, педагогічна, науково-дослідна) [6; 11].

На основі аналізу педагогічної теорії та практики у ВМНЗ припускаємо, що засобом реалізації андрагогічних засад у професійній підготовці майбутніх магістрів сестринської справи є опора на індивідуальні освітні траєкторії, що визначено як другу особливість підготовки майбутніх МСС у ВМНЗ. Особливістю магістерської підготовки з сестринської справи є малопрофільність спеціальностей здобувачів магістерського рівня (науковий співробітник: сестринська справа, акушерство) та широка академічна й тимчасова розгрупованість базового навчання сестринській справі. Водночас, модернізація процесу професійної підготовки майбутніх МСС передбачає: по-перше, перехід від колективного методу трансляції «рівних знань для всіх» (за принципом А. Гумбольда) до індивідуальної стратегії варіативної підготовки магістрантів з поглибленою професійною спеціалізацією; по-друге – опору на інноваційні підходи інтеграції сестринської справи як науки й освіти на всіх етапах магістерської підготовки.

Індивідуалізація навчання передбачає реалізацію ресурсу свободи, поле вибору для кожного студента з урахуванням інтересів особистості, а однією з умов індивідуалізації сучасного освітнього процесу у вищій медичній школі є освітня траєкторія. Поняття «індивідуальна освітня траєкторія» – це складне загальне поняття, яке передбачає кілька напрямів реалізації: змістовний (варіативні навчальні плани й освітні програми, що визначають індивідуальну освітню траєкторію), діяльнісний (спеціальні педагогічні технології), процесуальний (організаційний аспект). Навчання за індивідуальними освітніми траєкторіями уможлиблює не лише отримання індивідуалізованих знань і вмінь відповідно до потреб та здібностей МСС, а й створює передумови для самовизначення, вияву суб'єктної позиції в процесі професійної підготовки, високого рівня відповідальності за власний вибір, а отже – досягнення високого рівня готовності до майбутньої роботи за фахом.

Урахування окресленої особливості передбачає вільний вибір студентом індивідуальної освітньої траєкторії, яка узгоджується

з викладачами; збільшення частки самостійної роботи магістрів у загальному навчальному навантаженні; раціональне поєднання за обсягом і змістом групових та індивідуальних форм навчання; самореалізацію студентів у творчій і дослідницькій діяльності; актуалізацію та урахування професійного досвіду студентів (суб'єктна позиція в педагогічному процесі, ставлення до професії медичної сестри, наявність досвіду медсестринської діяльності тощо).

Освітні програми магістратури зі спеціальності «Сестринська справа» передбачають науково-методологічну спрямованість навчання і поглиблену спеціалізовану підготовку у відповідній сфері. Підсилюється це переходом до інноваційного суспільства, глобальною інформатизацією, технологізацією медсестринської освіти, і, як наслідок, її професіоналізацією. Тому третьою особливістю підготовки майбутніх МСС у ВМНЗ є необхідність суттєвого розширення спеціальностей для профільної та науково-педагогічної підготовки в магістратурі, що передбачає освоєння принципів роботи на сучасному обладнанні та застосування набутих умінь і навичок під час виконання маніпуляцій і здійсненні догляду за пацієнтами.

Сучасні інвазивні методи діагностики та лікування пацієнтів, володіючи високою інформативністю й лікувальною ефективністю, посідають важливе місце в практичній охороні здоров'я, оскільки забезпечують моніторинг стану пацієнтів, всебічний комплексний догляд і реабілітацію. Водночас діапазон застосування інвазивних методів діагностики та медичних технологій буде постійно розширюватися, а магістри сестринської справи є обов'язковими учасниками або безпосередніми виконавцями цих маніпуляцій, тому розширення профільної спеціалізації є необхідною умовою покращення якості медичної допомоги та розвитку системи охорони здоров'я загалом.

Потреба в магістрах сестринської справи зростає й тому, що інвазивні методи діагностики та лікування, які застосовуються з використанням предметів медичної техніки, є не лише вельми складними, а й відповідальними маніпуляціями, а медсестра-

магістр повинна виявляти високий професіоналізм, деонтологічну грамотність, тому практична охорона здоров'я потребує кваліфікованих медичних сестер, які мають відповідну теоретичну та практичну підготовку, яка гарантуватиме успішне виконання професійних обов'язків.

Отже, розширення спеціальностей для профільної та науково-педагогічної підготовки в магістратурі й введення в номенклатуру таких посад як: штатна медсестра-менеджер лікувально-поліклінічного відділення, завідувач операційним блоком, інформаційно-аналітичними відділами клінічних лікарень, відділами маркетингових досліджень, директор хоспісної лікарні, завідувач відділеннями паліативної медико-соціальної допомоги сприятиме вирішенню питання затребуваності та ефективного використання й гідної оплати праці майбутніх магістрів сестринської справи.

Розвиток медсестринської освіти за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» формує потенціал для наукових досліджень у сфері сестринської справи та забезпечує підготовку висококваліфікованих управлінських та педагогічних кадрів, покликаних значною мірою визначити рівень і якість сестринської допомоги в країні. Тому підготовка МСС зорієнтована на науково-дослідну та науково-педагогічну діяльність [2], тобто акцентується увага на гуманістичній складовій процесу підготовки, що передбачає оптимізацію відносин на рівні «викладач-студент». Відтак четвертою особливістю підготовки майбутніх МСС визначаємо необхідність організації ними наукових досліджень.

У порівнянні з іншими медичними науками сестринська справ перебуває на етапі становлення, а її розвиток пов'язують з осмисленням змісту професійної діяльності медичної сестри, створенням фундаментальної бази сестринської справи, основ самостійності сестринської професії [7, с. 7]. На сучасному етапі розвитку суспільства поняття «наукові дослідження в сестринській справі» не викликає у професійного співтовариства суперечок і скептичних настроїв, а нинішні лідери сестринського

справи беруть за аксіому положення про те, що сестринська справа повинна базуватися на власній науці [6, с. 15].

Основними завданнями наукових досліджень у сестринській справі є розробка наукових підходів до її розвитку і вдосконалення; обґрунтування норм, критеріїв та стандартів сестринської практики; форм організації та методів роботи сестринського персоналу; апробація ефективності експериментальних моделей сестринської практики в практичній охороні здоров'я та інноваційних методик професійної підготовки майбутніх фахівців медсестринства. Усе це вимагає наявності в магістерській програмі курсів методології та наукометрії, що сприятиме формуванню вмінь здійснювати дослідницьку діяльність; опануванню науковими підходами у вирішенні проблем, що виникають у процесі практичної діяльності; забезпеченню ефективності управління сестринськими кадрами; посиленню мотиваційної спрямованості фахівців сестринської справи різних освітньо-кваліфікаційних рівнів на продуктивну професійну діяльність і саморозвиток.

Наукові дослідження в сестринській справі є методом отримання достовірних даних, на основі яких створюється система науково обґрунтованих знань, які доцільно окреслити як «науку сестринської справи та професійної практики»; критично осмислюється сестринська практика; розробляються стандарти та нормативно-правова база надання медсестринських послуг; досліджуються медико-соціальні наслідки медсестринської діяльності; удосконалюється професійна діяльність медсестер та розмежовуються функції медичних сестер з різним освітньо-кваліфікаційним рівнем. Зміст наукових досліджень у сестринській справі охоплює широке коло питань: ознайомлення з проблемами в сестринській справі; аналіз діяльності установ системи охорони здоров'я; вивчення методів і методології досліджень, що застосовуються в системі охорони здоров'я; вивчення наукових основ подолання криз у сестринському процесі; підготовка доповідей для конференцій, науковий спічрайтинг. Саме тому в сучасних умовах необхідним є проведення майбутніми МСС

наукових досліджень, які стосуються не лише вдосконалення догляду, маніпуляцій, а й наукової організації профілактичних, лікувальних та реабілітаційних заходів у лікувально-профілактичних установах та професійної підготовки майбутніх фахівців медсестринства (наприклад, у коледжах, в умовах дистанційного навчання).

Концептуально важливе значення для побудови системи професійної підготовки майбутніх магістрів сестринської справи належить практиці (або ж сестринській практиці) як інтегруючої бази між теоретичною та практичною підготовкою МСС [3, с. 36]. Тому наступною особливістю підготовки майбутніх магістрів сестринської справи є інтеграція науково-дослідної практики з навчальним процесом, яка актуалізує раніше засвоєні студентами знання та їхнє синтезування.

Незважаючи на суттєві зміни, зумовлені реформою та модернізацією системи професійної підготовки медичних кадрів у ВМНЗ, вона зберігає свою традиційну структуру, в якій значна увага приділяється організації науково-дослідної практики студентів. Так, І. Махновська висуває низку теоретичних і методичних ідей щодо вдосконалення практики медичних сестер різних освітньо-кваліфікаційних рівнів. Науковець вводить поняття «бінарного» або «двопланового характеру практики», яка відображає види майбутньої професійної діяльності студентів і систему професійно-педагогічних умінь [5, с. 112]. Процес інтеграції системи ступеневої медсестринської освіти з практичною охороною здоров'я розглядає Л. Акуліна, виокремлюючи основні елементи такої інтеграції: введення наукового методу догляду, розроблення структури управління інноваційним процесом, залучення практикуючих медсестер в освітній процес, зміна клінічної практики, розвиток наукових досліджень, підготовка лідерів сестринської справи [1, с. 4]. Урахування окреслених елементів з опорою на наукові дослідження в сестринській справі сприяє ефективній підготовці медсестер-дослідників, медсестер-менеджерів, медсестер-викладачів та медсестер-організаторів.

Визнаючи правомірність широкого трактування науково-дослідної практики як феномена сучасного суспільства, Б. Локай наголошує на її поліфункціональності, оскільки передбачає одночасне виконання різних професійних функцій та оволодіння різними професійними ролями, а в перспективі – можливість освоєння в процесі науково-дослідної практики основ декількох спеціалізацій як бази для успішної адаптації в мінливих соціальних умовах і підвищення конкурентоспроможності майбутніх магістрів сестринської справи на ринку праці [4, с. 74].

Відтак, базовим для професійної підготовки майбутніх МСС є поняття «науково-дослідна практика», яке розглядаємо процес оволодіння студентами різними видами діяльності в сестринському процесі, в якому створюються умови для самовизначення і саморозвитку студента в різних професійних ролях. У межах науково-дослідної практики відбувається навчання майбутніх МСС критичного аналізу наявної інформації у сфері організації діяльності сестринського персоналу; формуються вміння самостійно організувати пошук необхідних доказових даних у галузі сестринської справи, організувати і проводити необхідні для цього наукові дослідження, контролювати та здійснювати сестринський процес, встановлювати методи і пріоритети сестринських втручань, навчати персонал на робочому місці, вміти спілкуватись, працювати в команді тощо.

Висновки дослідження і перспективи подальших розвідок у досліджуваному напрямі. Таким чином, окреслені особливості підготовки майбутніх МСС у вищих медичних навчальних закладах свідчать, що реформування та модернізація системи вищої медсестринської освіти є одним із пріоритетних завдань освітньої політики кожної держави задля задоволення актуальної потреби системи охорони здоров'я в сучасному сестринському персоналі, що володіє спеціальними професійними знаннями, лідерськими якостями, професійною стійкістю і, одночасно, мобільністю, комунікативними, управлінськими, науково-дослідними й організаторськими вміннями, зорієнтованими на підвищення власного професійного рівня і подальше професійне

самовдосконалення. Таке оновлення сучасної медсестринської освіти та педагогічної науки зумовлює необхідність пошуку прогресивних інноваційних тенденцій підготовки майбутніх МСС в Україні та світі.

Список використаних джерел

1. Акуліна Л.П. Ступенева медсестринська освіта – вимога міжнародних стандартів / Л.П. Акуліна // Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. «Актуальні питання підготовки майбутніх фармацевтичних та медичних фахівців в умовах сучасної освіти» (м. Житомир, 15 лютого – 24 березня, 2016 р.). – Житомир, 2016. – С. 4–5.
2. Галузевий стандарт вищої освіти України спец. : 6.110102. «Сестринська справа» МОН України. – К., 2012. – 28 с.
3. Кабанцова А.В. Сучасний стан медсестринського процесу : огляд літератури / А.В. Кабанцова // Медсестринство. – 2012. – № 3. – С. 35–38.
4. Локай Б.А. Освітньо-кваліфікаційний рівень «Магістр медсестринства» – крок вперед в реформуванні медсестринської освіти в Україні / Б.А. Локай, Д.В. Козак // Медична освіта. – 2006. – № 3. – С. 72–74.
5. Махновська І.Р. Професійна підготовка магістрів сестринської справи в умовах ступеневої освіти : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Махновська Ірина Романівна. – Житомир, 2015. – 312 с.
6. Професійна освіта : теоретичні та прикладні аспекти формування компетентності майбутніх фахівців : колективна монографія ; част. 1. / І.І. Доброскок та ін. ; керівник авторського колективу І.І. Доброскок. – Переяслав-Хмельницький : ФОП Домбровська Я.М., 2016. – 444 с.
7. Шарлович З.П. Формування професійно-педагогічної компетентності медичних сестер сімейної медицини в процесі фахової підготовки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Зоя Павлівна Шарлович. – Житомир, 2015. – 272 с.
8. Шатило В.Й. Наукові дослідження в медсестринстві як інструмент удосконалення національної системи охорони здоров'я / В.Й. Шатило // Магістр медсестринства. – 2009. – № 1 (2). – С. 5–10.
9. Шатило В.Й. Удосконалення підготовки медичних сестер в Україні / В.Й. Шатило, В.З. Свиридюк, П.В. Яворський / Україна. Здоров'я нації. – 2013. – № 3. – С. 93–96.
10. Шигонська Н.В. Особливості підготовки магістрів сестринської справи в Україні / Н.В. Шигонська, С.Д. Поплавська // Завдання держави у забезпеченні ефективної кадрової політики системи охорони здоров'я : матеріали наук.-практ. конф. (м. Київ, 22 квітня 2015 р.). – К. : «ДКС центр», 2015. – С. 146–149.
11. Ястремська С.О. Теорія і практика професійної підготовки майбутніх магістрів сестринської справи засобами дистанційного навчання у

- вищих медичних навчальних закладах: моногр. Тернопіль: Укрмедкнига, 2017. 398 с.
12. Connelly B.S., Ones D.S. Another perspective on personality: Meta-analytic integration of observers' accuracy and predictive validity. *Psychological Bulletin*. 2010. № 136. P. 1092–1122.
 13. Ferreira R.E. Motivation of nurses to undergo a Master's Program: a descriptive study [Електронний ресурс] / Rejane Eleuterio Ferreira, Cláudia Mara de Melo Tavares // *Online Brazilian Journal of Nursing*. – 2013. – Vol. 12. – Режим доступу : http://www.objnursing.uff.br/index.php/nursing/article/view/4542/html_1
 14. Potter P.A. *Fundamentals of Nursing*. / P.A. Potter, A.G. Perry. – 6th ed. – USA : Mosby, 2005. – 1727 p.
 15. Ross-Kerr J.C., Wood M.J. *Canadian Nursing: Issues and Perspectives*. Canada: Elsevier Health Sciences, 2014. 528 p.
 16. Saltman R.B. *European health care reform: analysis of current strategies*. World health organization on behalf of European Observatory of Health Systems and Policies Series. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe, 2006. 326 p.
 17. Sas L.M., Yastremska S.O. Main Features of Mental Disorders in Individuals Participating in Armed Conflict in the East of Ukraine. *Social, Health, Communication Studies Journal: Conflict and the Social Body*. 2015. Vol. 2 (1). P. 38–51.
 18. Song G.A systematic review of the impact of master's-educated nurses on inpatient care / Ge Song , Xi Xing, Guo Gui-fang // *International Journal of Nursing Sciences*. – 2015. – Vol. 2 (4). – P. 414–421.
 19. *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area*. URL: www.bologna-bergen2005.no/Docs/00-Main_doc/050221_ENQA_report.pdf (дата звернення 12.08.2017).
 20. Yastremska S. The characteristic features of education of prospective masters of science in nursing in higher medical education institutions in Ukraine. *European Humanities Studies: State and Society*. 2017. № 4 (III). P. 111–124.

References

1. *Akulin L.P.* Stupeneva medsestrynska osvita – vymoha mizhnarodnykh standartiv / L.P. Akulina // *Materialy Vseukr. nauk.-prakt. konf. «Aktualni pytannia pidhotovky maibutnykh farmatsevtichnykh ta medychnykh fakhivtsiv v umovakh suchasnoi osvity»* (m. Zhytomyr, 15 liutoho–24 bereznia, 2016 r.). – Zhytomyr, 2016. – S. 4–5.
2. Haluzevyi standart vyshchoi osvity Ukrainy spets. : 6.110102. «Sestrynska sprava» MON Ukrainy. – K., 2012. – 28 s.
3. *Kabantsova A.V.* Suchasnyi stan medsestrynskoho protsesu : ohliad literatury / A.V. Kabantsova // *Medsestrynstvo*. – 2012. – № 3. – S. 35–38.
4. *Lokai B.A.* Osvitno-kvalifikatsiyni riven «Mahistr medsestrynstva» – krok vpered v reformuvanni medsestrynskoi osvity v Ukraini / B.A. Lokai, D.V. Kozak // *Medychna osvita*. – 2006. – № 3. – S. 72–74.

5. *Makhnovska I.R.* Profesiina pidhotovka mahistriv sestrynskoï spravy v umovakh stupenevoi osvity : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04 / Makhnovska Iryna Romanivna. – Zhytomyr, 2015. – 312 s.
6. Profesiina osvita : teoretychni ta prykladni aspekty formuvannya kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv : kolektyvna monohrafiia ; chast. 1. / I.I. Dobroskok ta in. ; kerivnyk avtorskoho kolektyvu I.I. Dobroskok. – Pereiaslav-Khmelnytskyi : FOP Dombrovska Ya.M., 2016. – 444 s.
7. *Sharlovykh Z.P.* Formuvannya profesiino-pedahohichnoi kompetentnosti medychnykh sester simeinoi medytsyny v protsesi fakhovoi pidhotovky : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04 / Zoia Pavlivna Sharlovykh. – Zhytomyr, 2015. – 272 s.
8. *Shatylo V.Y.* Naukovi doslidzhennia v medsestrynstvi yak instrument udoskonalennia natsionalnoi systemy okhorony zdorovia / V.Y. Shatylo // Mahistr medsestrynstva. – 2009. – № 1 (2). – S. 5–10.
9. *Shatylo V.Y.* Udoskonalennia pidhotovky medychnykh sester v Ukraini / V.Y. Shatylo, V.Z. Svyrydiuk, P.V. Yavorskyi / Ukraina. Zdorovia natsii. – 2013. – № 3. – S. 93–96.
10. *Shyhonska N.V.* Osoblyvosti pidhotovky mahistriv sestrynskoï spravy v Ukraini / N.V. Shyhonska, S.D. Poplavska // Zavdannia derzhavy u zabezpechenni efektyvnoi kadrovoi polityky systemy okhorony zdorovia : materialy nauk.-prakt. konf. (m. Kyiv, 22 kvitnia 2015 r.). – K. : «DKS tsentr», 2015. – S. 146–149.
11. *Iastremska S.O.* Teoriia i praktyka profesiinoi pidhotovky maibutnikh mahistriv sestrynskoï spravy zasobamy dystantsiinoho navchannia u vyshchyykh medychnykh navchalnykh zakladakh: monohr. Ternopil: Ukrmedknyha, 2017. 398 s.
12. *Connelly B.S., Ones D.S.* Another perspective on personality: Meta-analytic integration of observers' accuracy and predictive validity. *Psychological Bulletin*. 2010. № 136. P. 1092–1122.
13. *Ferreira R.E.* Motivation of nurses to undergo a Master's Program: a descriptive study [Electronic resource] / Rejane Eleuterio Ferreira, Cláudia Mara de Melo Tavares // *Online Brazilian Journal of Nursing*. – 2013. – Vol. 12. – Mode of Access : http://www.objnursing.uff.br/index.php/nursing/article/view/4542/html_1
14. *Potter P.A.* *Fundamentals of Nursing*. / P.A. Potter, A.G. Perry. – 6th ed. – USA : Mosby, 2005. – 1727 p.
15. *Ross-Kerr J.C., Woo M.J.* *Canadian Nursing: Issues and Perspectives*. Canada: Elsevier Health Sciences, 2014. 528 p.
16. *Saltman R.B.* European health care reform: analysis of current strategies. World health organization on behalf of European Observatory of Health Systems and Policies Series. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe, 2006. 326 p.
17. *Sas L.M., Yastremska S.O.* Main Features of Mental Disorders in Individuals Participating in Armed Conflict in the East of Ukraine. *Social, Health, Communication Studies Journal: Conflict and the Social Body*. 2015. Vol. 2 (1). P. 38–51.
18. *Song G.* A systematic review of the impact of master's-educated nurses on inpatient care / Ge Song , Xi Xing, Guo Gui-fang // *International Journal of Nursing Sciences*. – 2015. – Vol. 2 (4). – P. 414–421.

19. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area. URL: [www.bologna-bergen2005.no/ Docs/00-Main_ doc/050221_ENQA_ report.pdf](http://www.bologna-bergen2005.no/Docs/00-Main_doc/050221_ENQA_report.pdf) (Date of Access 12.08.2017).
20. *Yastremska S.* The characteristic features of education of prospective masters of science in nursing in higher medical education institutions in Ukraine. *European Humanities Studies: State and Society*. 2017. № 4 (III). P. 111–124.

Ирина Ивановна Доброскок,

доктор педагогических наук, профессор,
заведующая кафедрой профессионального образования
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический
университет имени Григория Сковороды»,
г. Переяслав-Хмельницкий, Украина
E-mail: irina.dobroskok@gmail.com

Светлана Александровна Ястремская,

PhD, доцент, директор учебно-научного института медсестринства
ГВУЗ «Тернопольский государственный медицинский
университет имени И.Я.Горбачевского МОЗ Украины»
E-mail: yastremska@tdmu.edu.ua

Стефания Сергеевна Доброскок,

преподаватель кафедры профессионального образования
ДВНЗ «Переяслав-Хмельницкий государственный педагогический
университет имени Григория Сковороды»,
г. Переяслав-Хмельницкий, Украина

Доброскок И.И., Ястремская С.А., Доброскок С.С.

ОСОБЕННОСТИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКИ БУДУЩИХ МАГИСТРОВ МЕДСЕСТРИНСТВА В УКРАИНЕ

Аннотация

В научной статье представлен анализ проблемы профессиональной подготовки будущих магистров сестринского дела в медицинских заведениях высшего образования в Украине.

Обоснована концепция профессиональной подготовки будущих магистров сестринского дела в медицинских заведениях

высшего образования в условиях современной парадигмы высшего медсестринского образования.

Работа выполнена по результатам исследования современных отечественных и зарубежных ученых на определение сущности дистанционного образования.

Ключевые слова: *будущие магистры сестринского дела, профессиональная подготовка, высшее медсестринское образование, готовность к профессиональной метадеятельности.*

Iryna Dobroskok,

Doctor of Pedagogy, Professor,

Head of the Professional Education Department,

SHEI «Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda

State Pedagogical University»,

Pereiaslav-Khmelnytskyi, Ukraine

E-mail: irina.dobroskok@gmail.com

Svetlana Yastremska

PHD, Associate Professor

Training Institute of Nursing of the State Higher Educational

Institution ‘I. Ya. Horbachevsky Ternopil State Medical University

of the MoH of Ukraine’ (TSMU) Ternopil, Ukraine

E-mail: yastremska@tdmu.edu.ua

Stefaniya Dobroskok,

Lecturer of the Professional Education Department,

SHEI «Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda

State Pedagogical University»,

Pereiaslav-Khmelnytskyi, Ukraine

Dobroskok I., Yastremska S., Dobroskok S.

**FEATURES OF THE FUTURE MASTERS’ OF SCIENCE
IN NURSING (MSN) PROFESSIONAL TRAINING IN UKRAINE**

Abstract

This research has reviewed current theory and practice of professional education of prospective Masters of Science in Nursing in a medical higher education institution, allowing finding this issue insufficiently developed in its theoretical and methodological dimensions. The results of the scientific search allowed distinguishing the features and trends of innovation in training of Masters of Science in Nursing. These features include taking into account the andragogical principles of nursing education, reliance on individual educational trajectories, expansion of specialities for practical and research and academic training within the Master's program, the need for active research in the field of Nursing and integration of scientific research practice into the teaching process. The trends include introduction of innovative educational technologies (based on modern informational and telecommunication modalities), media emphasis (improvement of means to collect, store and propagate information), computerization (improvement of means to search and process information) and intellectualization (development of abilities; perception and production of information).

Key words: *prospective Masters of Science in Nursing, professional education, higher education in Nursing, preparedness for professional meta-activity.*